

Sygn. akt I C 745/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSR del. Zygmunt Drożdziejko

Protokolant: ref.-staż. K. L.

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W.

przeciwko P. T.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego P. T. na rzecz strony powodowej (...) Banku (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 201 980,87zł (dwieście jeden tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt złotych i osiemdziesiąt siedem groszy) z odsetkami naliczanymi w następujący sposób:

a) według zmiennej stopy procentowej obowiązującej

w (...) w Banku (...) Spółce Akcyjnej, dla należności przeterminowanych i postawionych po wypowiedzeniu w stan wymagalności, przy czym nie wyższymi niż odsetki maksymalne - od kwoty 148 385,55zł (sto czterdzieści osiem tysięcy trzysta osiemdziesiąt pięć złotych i pięćdziesiąt pięć groszy) od dnia 16.10.2013r. do dnia zapłaty;

b) w wysokości ustawowej od kwoty 53 597,32zł

(pięćdziesiąt trzy tysiące pięćset dziewięćdziesiąt siedem złotych i trzydzieści dwa grosze) od dnia 23.10.2013r.

do dnia zapłaty;

- przy czym ogranicza odpowiedzialność pozwanego P. T. do kwoty 255 000zł (dwieście pięćdziesiąt pięć tysięcy złotych) oraz do nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) położonej w Z., wpisanej do księgi wieczystej (...);

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego P. T. na rzecz strony powodowej (...) Banku (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 2 525 zł (dwa tysiące pięćset dwadzieścia pięć złotych) tytułem kosztów procesu;

IV. wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 745/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 listopada 2014 r.

Strona powodowa, (...) Bank (...) S.A. (dalej (...) S.A.) wystąpiła przeciwko P. T. z pozwem o zasądzenie kwoty

201 980,87 zł z odsetkami umownymi liczonymi od dnia 16 października 2013 r. od kwoty należności głównej tj. od kwoty 148.383,55 zł naliczane wg. zmiennej stopy procentowej obowiązującej w (...) S.A. w dacie złożenia pozwu wynoszące 16% w stosunku rocznym; odsetkami ustawowymi od kwoty 53.136,80 zł liczonymi od dnia złożenia pozwu tj. 23 października 2013 r. do dnia zapłaty; odsetkami umownymi od kwoty 460,52 zł liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty Jednocześnie strona powodowa wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Na uzasadnienie roszczenia strona powodowa podała, że przysługuje jej w stosunku do J. S., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) S. (...) w Z. wierzytelność wynikająca z tytułu umowy kredytu inwestycyjnego dla posiadaczy rachunków bieżących (...) w walucie polskiej z dnia 15 marca 2010 r. Zabezpieczeniem tej umowy była hipoteka umowna zwykła w kwocie 170.000,00 zł oraz hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 85.000,00 zł na nieruchomości położonej w Z., objętej księgą wieczystą nr (...) będącej współwłasnością pozwanego P. T..

Strona powodowa wezwała w dniu 18 września 2013 r. dłużnika rzeczowego do dobrowolnego spełnienia świadczenia, wezwanie to okazało się jednak bezskuteczne.

W dniu 19 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział I Cywilny wydał nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu (k.67), zastrzegając pozwanemu prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie jego odpowiedzialności do wartości jego udziału w nieruchomości położonej w Z. objętej księgą wieczystą nr (...), która została obciążona hipoteką umowną zwykłą w kwocie 170.000,00 zł oraz hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 85.000,00 zł na rzecz strony powodowej.

Pozwany złożył sprzeciw i początkowo wniosł o oddalenie powództwa, a w razie uwzględnienia przez Sąd powództwa w jakiegokolwiek części wniosł, aby Sąd zastrzegł pozwanemu prawo do powoływania się w toku egzekucji na ograniczenie odpowiedzialności do wysokości ustanowionej na rzecz strony powodowej hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 85.000,00 zł oraz hipoteki umownej zwykłej do kwoty 170.000,00 zł wpisanych w dziale(...) księgi wieczystej nr (...).

Na uzasadnienie stanowiska pozwany wskazał, że strona powodowa nie wykazała zasadności swojego roszczenia, a w szczególności nie przedłożyła żadnego dokument, który potwierdzałby fakt wypowiedzenia umowy kredytowej J. S.. Wymagalność kredytu, również w stosunku do dłużników rzeczowych jest uzależniona od wypowiedzenia umowy kredytu. Strona powodowa nie przedłożyła nadto umowy ustanowienia przez pozwanego hipotek umownych na nieruchomości, ani też odpisu księgi wieczystej, z którego treści wynikałby ten fakt, uchybia zatem wymogom określonym w art. 6 k.c., stąd powództwo winno być oddalone.

Ponadto, pozwany zakwestionował prawidłowość wskazania przez stronę powodową początkowej daty naliczania odsetek tj. dnia 16 października 2013 r., nie jest wiadome z czego ta data wynika, w szczególności w odniesieniu do dołączonych do pozwu dokumentów. Pozwany wskazał również, że w treści nakazu zapłaty w bardzo niejednoznaczny sposób, pozwalający na kilka uprawnionych interpretacji sprecyzował uprawnienie pozwanego do powoływania się na ograniczenie odpowiedzialności – sposób sformułowania sprowadzający się jedynie do jej kwotowego ograniczenia, w ocenie pozwanego stwarza możliwość prowadzenia egzekucji z całego majątku pozwanego, a nie jedynie ze wskazanej nieruchomości.

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanego – strona powodowa podniosła, że wszelkie wskazywane braki pozwu zostały uzupełnione w sposób prawidłowy, a nadto w zakresie zarzutu jakoby pozwany nie był jej dłużnikiem

rzeczowym, wskazała, że o istnieniu roszczenia powód doskonale wiedział, bowiem wyrazi zgodę na wpisanie hipoteki na nieruchomości położonej w Z., będącej współwłasnością pozwanego jako zabezpieczenie spłaty kredytu; pozwany został powiadomiony o wypowiedzeniu kredytobiorcy umowy; wymagalność wierzytelności hipotecznej nie była uzależniona od jej wypowiedzenia, a jedynie od wezwania dłużnika rzeczowego do spełnienia świadczenia, co strona powodowa uczyniła w dniu 18 września 2013 r., wskazując jednocześnie, że kredytobiorca nie realizuje warunków przedmiotowej umowy kredytu a fakt powiązania hipoteki do kwoty 85.000,00 zł z przedmiotową umową kredytu wynika z zapisów księgi wieczystej nr (...).

Co do zarzutu nieprawidłowości wyliczenia odsetek, strona powodowa podała, że sposób ich wyliczenia został szczegółowo przedstawiony w wyciągu z ksiąg bankowych – wynika z nich, że wyliczono je od kwoty głównej na dzień poprzedzający dzień sporządzenia wyciągu z ksiąg bankowych, czyli na 15 października 2013 r., a więc odsetki liczone od dnia 16 października 2013 r. są to tzw. „dalsze odsetki”.

Również zarzut dotyczący nieprecyzyjnego sformułowania uprawnienia pozwanego do powoływania się na ograniczenie jego odpowiedzialności do wartości nieruchomości należy uznać za niezrozumiałą.

Pismem z dnia 17 listopada 2014 r. (k.206); pozwany wobec treści przedłożonych przez stronę powodową do akt sprawy dokumentów uznał roszczenie w całości i wniósł o wydanie wyroku zasądzającego dochodzone przez Bank roszczenie, przy jednoczesnym ograniczeniu jego odpowiedzialności do stanowiącej zabezpieczenie rzeczowe nieruchomości oraz do wysokości ustanowionej na tej nieruchomości hipoteki. Jednocześnie pozwany wniósł o nieobciążanie go kosztami postępowania, względnie o rzeczowe ograniczenie tej odpowiedzialności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 marca 2010 r. pomiędzy J. S., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) J. S. jako kredytobiorcą, a (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., jako kredytodawcą, została zawarta umowa kredytu inwestycyjnego dla posiadaczy rachunków bieżących (...) w walucie polskiej o nr (...). Przeznaczeniem udzielonego kredytu miało być refinansowanie wydatków inwestycyjnych związanych z prowadzonym wyciągiem narciarskim. Kredytu udzielono na okres od 15 marca 2010 r. do 28 lutego 2017 r. w kwocie 170.000,00 zł.

Jako zabezpieczenie spłaty kredytu przewidziano: weksel in blanco wystawiony przez kredytobiorcę; klauzule potrącania wierzytelności z rachunku bieżącego kredytobiorcy; hipotekę zwykłą w kwocie 170.000,00 zł na nieruchomości gruntowej stanowiącej własność J. S. i P. T. znajdującej się w Z. przy ul. (...), obejmującej działkę ewidencyjną (...) w obrębie(...), dla której przez Sąd Rejonowy w Zakopanem, Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzona była księga wieczysta nr (...) oraz hipoteka kaucyjna do kwoty 85.000,00 zł ustanowiona na tej samej nieruchomości gruntowej. Fakt ustanowienia hipotek zostały uwidoczniony w dziale(...)powyższej księgi wieczystej, został o nim powiadomiony również pozwany.

Dowód:

umowa kredytu z dnia 15 marca 2010 r. (k.6-14);

wydruk księgi wieczystej nr (...) (k.15-20);

oświadczenie (...) S.A. o zawarciu umowy kredytu (k.188);

oświadczenie (...) S.A. o ustanowieniu hipoteki (k.189)

Pismem z dnia 19 maja 2011 r. (...) S.A. zawiadomił J. S. o wypowiedzeniu umowy kredytu ze względu na zaległości w spłacie rat, wzywając jednocześnie do zapłaty należności, która na ostatni dzień wypowiedzenia wynosiły łącznie 152.311,82 zł.

Dowód:

wypowiedzenie umowy kredytu (k.161);

potwierdzenie odbioru wypowiedzenia (k.178);

W dniu 3 września 2012 r., pomiędzy powodowym Bankiem a J. S., została zawarta umowa ugody nr (...) której przedmiotem była restrukturyzacja wymagalnej z tytułu umowy kredytu nr (...) z dnia 15 marca 2010 r. W chwili zawarcia umowy ugody wierzytelność Banku z tego tytułu wynosiła łącznie 179.353,77 zł. Zgodnie z umowa dłużnik uznał w całości wierzytelność jako należną, wraz z kosztami mogącymi powstać w czasie trwania ugody. Zadłużenie miało zostać spłacone w \raz z odsetkami bieżącymi od zadłużenia kapitałowego w 136 ratach miesięcznych, płatnych od 20 września 2012 r. do 20 grudnia 2023 r.

Pismem z dnia 21 grudnia 2012 r. strona powodowa złożyła J. S. oświadczenie o rozwiązaniu umowy ugody w związku z zaległością w spłacie 2 rat w łącznej kwocie 4.135,48 zł. Jednocześnie dłużnik został powiadomiony, że z dniem rozwiązania umowy ugody cała należność staje się wymagalna a w konsekwencji od zadłużenia kapitałowego będą naliczane odsetki karne wynoszące aktualnie 23% w stosunku rocznym. Na dzień 21 grudnia 2012 r. całe zadłużenie kredytowe wynosiło łącznie 180.735,80 zł.

Dowód:

umowa ugody z dnia 3 września 2012 r. (k.201-203);

oświadczenie o rozwiązaniu ugody z dnia 21 grudnia 2012 r. z potwierdzeniem odbioru (k.179-180)

W dniu 18 września 2013 r. pozwany, P. T. został wezwany do zapłaty kwot wynikających z wypowiedzenia umowy kredytu nr (...) z dnia 15 marca 2010 r., a to: kapitału w wysokości 148.383,55 zł, odsetek w wysokości 51.315,55 zł oraz prowizji i opłat w wysokości 264,69 zł oraz dalszych należnych odsetek liczonych na bieżąco według zmiennej stopy procentowej wynoszącej na dzień sporządzenia wezwania 16% w w stosunku rocznym – w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 18 września 2013 r. (k.4)

Wyciągiem z ksiąg bankowych nr (...) z dnia 16 października 2013 r. strona powodowa stwierdziła istnienie zadłużenia pozwanego P. T. z tytułu zabezpieczenia spłaty hipoteką umowną zwykłą w kwocie 170.000,00 zł oraz hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 85.000,00 zł na nieruchomości położonej w miejscowości Z., objętej księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Zakopanem, V Wydział Ksiąg Wieczystych, o nr (...), będącej współwłasnością dłużnika – wynikającą z tytułu kredytu udzielonego J. S., na podstawie umowy nr (...) z dnia 15 marca 2010 r. W treści wyciągu wskazano, że na wymagalne zadłużenie składa się kwota należności głównej – niespłaconego kredytu w wysokości 148.385,55 zł, odsetki naliczone do dnia 15 października 2013 r. w wysokości 53.136,80 zł i koszty w wysokości 460,52 zł.

Dowód:

wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 16 października 2013 r. (k.3)

Ocena dowodów:

Sąd dał wiarę wszystkim dokumentom zgromadzonym w sprawie albowiem ich prawdziwość nie była kwestionowana. Ostatecznie stan faktyczny nie był kwestionowany, ale przeprowadzenie dowodów było konieczne celem ustalenia szczegółów.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie w znacznej części jest uzasadnione.

Ostatecznie roszczenie zostało uznane z tym zastrzeżeniem, że pozwany odpowiada do kwoty 255 000 zł. wynikającej z ustanowionych hipotek oraz do nieruchomości wpisanej do księgi wieczystej nr (...).

Zgodnie z art. 213 § 2 kpc Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Sąd nie stwierdził, aby zachodziły przesłanki wyłączające skuteczność uznania.

Pozew w żądaniu nie zawierał ograniczenia odpowiedzialności pozwanego co do wysokości hipotek i co do nieruchomości. Zatem sąd oddalił powództwo w zakresie w jakim powód domagał się zasądzenia roszczenia bez ograniczeń. Należy tutaj wskazać, że jednak w uzasadnieniu powód nie kwestionował prawa pozwanego w ograniczeniu odpowiedzialności do wysokości hipotek. Wprost to nie wynika z uzasadnienia ale pośrednio można wyciągnąć wniosek, że w istocie rzeczy powód nie kwestionował również odpowiedzialności pozwanego tylko co do wskazanej nieruchomości.

Pozwany jest dłużnikiem rzeczowym. Na nieruchomości wpisanej do księgi wieczystej nr (...) została skutecznie ustanowiona hipoteka zwykła na 170 000 zł i hipoteka kaucyjna do 85 000 zł - łącznie hipoteka zabezpiecza wierzytelność do kwoty 255 000 zł.

Zgodnie z art. 65.1. ustawy „o księgach wieczystych i hipotece” w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomość obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością, i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości (hipoteka).

Nie ulega więc wątpliwości, że odpowiedzialność dłużnika rzeczowego z hipoteki ogranicza się tylko do nieruchomości i wysokości hipoteki.

W istocie rzeczy zobowiązanie pozwanego nie polega na tym, że ma on coś płacić powodowi tylko na tym, że ma on obowiązek znosić egzekucję z jego nieruchomości do wysokości hipoteki.

To, że treść orzeczenia opiewa na obowiązek zapłaty wynika z orzecznictwa sądowego, które uznało, że aby zrealizować uprawnienie, wierzyciel hipoteczny musi posiadać tytuł wykonawczy i dlatego konieczny jest wyrok zasadzający roszczenie. Takie orzeczenie nie może jednak zmieniać istoty zobowiązania, którym jest obowiązek znoszenia egzekucji. Dlatego też sąd ograniczył roszczenie zarówno co do wysokości hipoteki tj. w sumie do 255 000 zł. oraz co do samej nieruchomości na której wpisana jest hipoteka.

Powód w pozwie ogranicza roszczenie o odsetki ustawowe do górnej granicy czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Sąd w wyroku użył sformułowania odsetki maksymalne, ponieważ są to pojęcia tożsame (art. 359 § 2¹ kc).

Sąd w wyroku zsumował również kwoty 53 136,80 zł i 460,52 zł od których liczy się odsetki ustawowe od dnia 23.10.2013r. (od dnia wniesienia pozwu), albowiem od tych kwot należą się odsetki liczone w identyczny sposób, a zatem nie ma potrzeby rozbijania tych kwot na dwie części.

O kosztach sądowych sąd orzekł na zasadzie art. 102 w związku z art. 103 kpc.

Zgodnie z art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Zgodnie z art. 103 kpc niezależnie od wyniku sprawy sąd może włożyć na stronę obowiązek zwrotu kosztów, wywołanych ich niesumieniem lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem. Dotyczy to zwłaszcza kosztów

powstałych wskutek uchylenia się od wyjaśnień lub złożenia wyjaśnień niezgodnych z prawdą, zatajenia lub opóźnionego powołania dowodów, a także nieusprawiedliwionej odmowy poddania się mediacji, na którą strona uprzednio wyraziła zgodę.

Sąd zasądził taką kwotę jaka została zasądzona w nakazie zapłaty tj. 2525 zł (1/4 opłaty od pozwu), albowiem dalsze koszty wynikły już wskutek zaniedbań i niesumiennego postępowania strony powodowej tj. nie przedstawienia już w pozwie wszystkich dowodów w sprawie, które pozwoliłyby ocenić pozwanemu zasadność roszczenia. Chodzi tutaj konkretnie o nie przedstawienie dowodu w postaci wypowiedzenia umowy kredytu kredytobiorcy tj. J. S.. Pozwany mógł nie wiedzieć o tej okoliczności. Należy tutaj wskazać, że wymagalność wierzytelności hipotecznej zależała od wymagalności umowy kredytu jaką zawarł J. S.. Wymagalność kredytu zależała zaś od wypowiedzenia umowy kredytobiorcy. Takie wypowiedzenie zostało przedstawione przez powoda dopiero jako załącznik do odpowiedzi na sprzeciwi (k.82-86, 161). Dowód zaś doręczenia wypowiedzenia umowy J. S. został przedłożony na wyraźne żądanie sądu (k.170) jako załącznik do pisma z dnia 18.08.2014r. (k.175-178). Co więcej dopiero wtedy została ujawniona okoliczność, że strona powodowa i J. S. zawarli jakąś ugodę (k.179-181). Tekst ugody został również przedłożony dopiero na żądanie sądu (k.197, 200-203). Te okoliczności stanowiły bardzo istotne elementy mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i o tych okolicznościach mógł nie wiedzieć pozwany. Dopiero przedłożenie tych dokumentów pozwoliło na dokonanie oceny zasadności roszczenia. Gdyby te dokumenty zostały przedłożone razem z pozwem to nie byłoby konieczności składania sprzeciwu i nie powstałyby późniejsze koszty, a w każdym razie gdyby pozwany złożył sprzeciw to koszty wywołane dalszym postępowaniem obciążałyby jego. Po przedłożeniu m. in. tych dokumentów pozwany uznał roszczenie.

Należy tutaj wskazać, że zgodnie z art. 3 kpc strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Zgodnie z art. 6 § 2 kpc strony i uczestnicy postępowania obowiązani są przytaczać wszystkie okoliczności faktyczne i dowody bez zwłoki, aby postępowanie mogło być przeprowadzone sprawnie i szybko.

Wniosek pozwanego o rzeczowe ograniczenie kosztów nie jest uzasadniony, albowiem proces ma niezależny byt od istnienia zobowiązania rzeczowego.

Mając powyższe na uwadze orzec należało jak w sentencji wyroku.